

GRADUAAT IN DE ACCOUNTING ADMINISTRATION

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 LEUVEN

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

15 MAART 2019

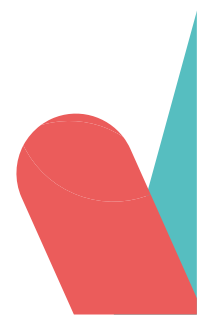

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	5
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	10
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	12
2.5	Eindoordeel.....	13
3	Beoordelingsproces	14
4	Overzicht oordelen	15
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	16
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	17
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	18
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	19

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding Graduaat in de accounting administration gevalideerd op 25 juni 2018.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) heeft geoordeeld dat de opleiding nog niet voldoet aan de generieke kwaliteitswaarborgen twee, onderwijsleeromgeving, en drie, toetsing. De commissie stelt vast dat enkele van de belangrijke bouwstenen voor de opleiding wel aanwezig zijn. Zo beschikt de hogeschool over een didactische visie, zijn er vakbekwame docenten en is de leerinhoud op belangrijke onderdelen vastgesteld. Echter, de commissie stelt op basis van de documentatie en het toelichtend gesprek vast dat de visie op belangrijke onderdelen van de opleiding nog onvoldoende coherent is uitgewerkt en wordt uitgedragen door de direct betrokkenen. Dat wordt zichtbaar in die onderdelen die voor de opleiding van groot belang zijn zoals het werkplekleren en het toetsen van soft skills. De commissie heeft vastgesteld dat andere belangrijke randvoorwaarden zoals van de domeinspecifieke leerresultaten afgeleide opleidingsspecifieke leerresultaten en een systeem van kwaliteitszorg in voldoende mate aanwezig zijn. De commissie ziet een groot risico in het op dit moment ontbreken van een coherent uitgewerkte en uitgedragen visie op de nieuwe opleiding en besluit daarom de opleiding als onvoldoende te beoordelen.

De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband HBO5 Leuven voor de opleiding Graduaat in de accounting administration heeft beoordeeld, brengt een negatief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- om een breder internationaal perspectief op de opleidingsspecifieke leerresultaten te organiseren, dit om zichzelf een spiegel voor te houden maar ook een spiegel voor andere opleidingen te zijn;
- om formele en informele werkveldraadpleging sterker op elkaar af te stemmen opdat de betrokkenheid van het werkveld gestructureerder en formeler kan verlopen, en er een positieve wederzijdse kruisbestuiving kan ontstaan;
- om een coherente opleidingsspecifieke visie op werkplekleren te ontwikkelen en daarmee werkplekleren de functie binnen de opleiding te geven die het decretaal toekomt;
- om te werken aan een coherente visie binnen het opleidingsteam en vooral onderlinge afstemming te zoeken tussen de voormalige CVO-docenten en de hogeschool, en nadien deze afstemming te zoeken met de zusteropleiding in Limburg (samenwerkingsverband HBO5 Limburg);
- om heldere kaders uit te werken voor het ontwikkelen van soft skills om daarmee recht te doen aan de soft skills zoals door het werkveld bedoeld. De commissie hecht hier bijzonder veel belang aan;
- om de opleidingsspecifieke toetsing voldoende congruent in te vullen, in het bijzonder met betrekking tot het werkplekleren;
- om te denken over welke geledingen in de toetscommissie zullen zetelen;
- om duidelijk te zijn over de samenwerking tussen de formele raden en commissies betrokken bij de opleiding.

Den Haag, 15 maart 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding Graduaat in de accounting administration van het samenwerkingsverband HBO5 Leuven,

Johan Veeckman
(voorzitter)

Jetse Siebenga
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De opleiding richt zich met het deeltijdse avondtraject, dat gespreid is over drie academiejaren, vooral op werkenden die zich willen bijscholen of heroriënteren. De commissie stelt vast dat de eerste leidraad voor het curriculum van de opleiding is gelegen in het beroepskwalificatiedossier “Dossierbeheerder Boekhouden”, zoals opgesteld door de sector in samenspraak met AHOVOKS. Dit is een vertaling van de actuele eisen van het beroepenveld. De hierop gebaseerde domeinspecifieke leerresultaten zoals opgesteld door Vlhora en gevalideerd door NVAO in 2018 vormen de vertrekbasis om opleidingsspecifieke leerresultaten te formuleren die de opleiding verder vorm geven en aangeven welke aspecten in de opleiding bijzondere aandacht krijgen. Verder heeft ook de hogeschool UCLL het werkveld geraadpleegd. Hierbij werd zowel regio Leuven, waar de instelling de voorliggende avondopleiding beoogt te starten, als regio Limburg bekeken, waar een dagopleiding georganiseerd zal worden. Het belang van soft skills kwam uit deze raadpleging naar voren, zo blijkt uit het informatiedossier. Voor de Limburgse regio bleek ook het verzekeringswezen van belang te zijn, waarvoor een aparte OLR ontwikkeld werd. De commissie heeft opgemerkt dat deze OLR niet voor de Leuvense opleiding werd ontwikkeld. Samenwerkingsverband HBO5 Leuven onderkent dat de beroepsgroep steeds vaker vragen krijgt die een bredere dienstverlening impliceren, maar geeft aan dat het zich niet alleen tot verzekeren beperkt. Daarnaast is de vraag vanuit de Leuvense regio naar competenties op het gebied van verzekeren, beperkter. De opleiding voorziet een verdere raadpleging van werkveldvertegenwoordigers in het lopende collegejaar 2018-2019 met name om te onderzoeken welke opleidingsonderdelen de werkgevers interessant vinden ten behoeve van de verdere scholing van eigen werknemers.

De commissie vernam tijdens het toelichtend gesprek dat docenten in de opleiding vaak gebruikmaken van informele contacten in het werkveld door hen tijdens ontmoetingen te bevragen op bijvoorbeeld relevante ontwikkelingen in het werkveld of belangrijke skills waarover afgestudeerden zouden moeten beschikken. Met betrekking tot relevante ontwikkelingen wordt door vertegenwoordigers van het werkveld tijdens informele contacten met docenten vaak digitalisering genoemd. Voor wat betreft soft skills, is er door de opleiding voor gekozen om nadruk te leggen op de volgende vier soft skills: adequate communicatie, digitale geletterdheid, kritisch denken en zelfstandig handelen. Bij het bepalen van deze selectie aan skills heeft de opleiding zich mede laten leiden door het doelpubliek voor deze avondopleiding, die met name bestaat uit de werkstudent. Tijdens het gesprek met de commissie geven docenten aan dat ook adequate communicatie een belangrijke skill is die door werkveldvertegenwoordigers (waaronder ook alumni van de voormalige CVO-opleiding) vaak wordt genoemd, temeer omdat er binnen organisaties nog al eens een grote afstand tot de financiële afdeling wordt ervaren.

Tijdens het toelichtend gesprek vernam de commissie dat de opleiding een vergelijking van curricula heeft uitgevoerd met een Nederlandse associate degree-opleiding. Uit het theoretisch vergelijk blijkt dat men in de Nederlandse opleiding algemene vakken doceert, zoals algemene economie en algemene bedrijfskunde, terwijl de opleiding binnen UCLL verband zich sterker richt op basisboekhouding en basisvakken economie en financiën. De commissie raadt de opleiding aan het curriculum nog sterker toetsen aan het internationaal perspectief door te benchmarken.

De opleiding omschrijft het niveau 5 als een niveau waarbij de student, in tegenstelling tot niveau 4, in staat is om kritisch om te gaan met verwerkte gegevens en binnen een beperkt

administratief team coördinerend kan optreden. Volgens de gesprekspartners bestaat het niveau 6 erin dat afgestudeerden in staat zijn om ten overstaan van de klant de eindverantwoordelijkheid op zich te nemen voor de financiële administratie, of om nieuwe wetsontwikkelingen te interpreteren en toe te passen en ook om geheel zelfstandig nieuwe ontwikkelingen te onderzoeken en te implementeren binnen het eigen bedrijf.

De opleiding wil studenten opleiden die vlot en op kwalitatieve wijze courante accountancy en fiscale taken kunnen opnemen in specifieke accountancy bedrijven of in financiële diensten van bedrijven of organisaties. De gegradueerde is na afstuderen in staat om binnen een bedrijf financiële gegevens te verzamelen en correct te verwerken tot bruikbare informatie voor de leiding van de onderneming zodat het bedrijf kan voldoen aan al haar interne en externe administratieve verplichtingen. Met betrekking tot accountancy zijn gegradueerden in staat de boekhoudkundige flow toe te passen met behulp van tools, rekening houdend met de vereiste wettelijke bepalingen. Met betrekking tot fiscaliteit geldt dat de gegradueerden de fiscale en parafiscale wetgeving toepassen en de nodige output uit de boekhouding genereren om de aangiftes te doen. Ze kennen de administratieve vereisten voor het beheer van personeelsdossiers binnen het bedrijf.

De gegradueerden zijn communicatief (ten behoeve van communicatie met interne en externe klanten) en kunnen presenteren. Ze beheersen hiervoor de nodige office tools, boekhoudpakketten en administratief ondersteunende programma's en zijn punctueel. Ze kunnen rapporten op maat maken en hier analyses op uitvoeren.

Rekening houdend met de eisen van het werkveld, beoogt de opleiding haar studenten voor te bereiden op functioneren in multidisciplinaire en interculturele teams. De opleiding wil studenten een professionele houding bijbrengen, waarbij verschillende softs skills nadruk krijgen.

Tenslotte leren studenten in de opleiding hoe zij zich blijvend kunnen ontwikkelen. Ze krijgen hiertoe bronnen aangereikt en leren inschatten wat zij zelf kunnen en wat de rol is van anderen in het bedrijf. Ze zijn vertrouwd met interne en externe procedures en kunnen deontologische codes toepassen op hun eigen werkzaamheden.

Overwegingen

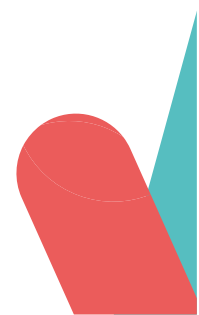
De commissie stelt vast dat de opleidingsspecifieke leerresultaten zijn afgeleid van de domeinspecifieke leerresultaten. De opleiding wil studenten opleiden met kennis en vaardigheden die uitstijgen boven niveau 4 maar niet gericht zijn op niveau 6. De commissie beveelt de opleiding aan om een breder internationaal perspectief op de opleidingsspecifieke leerresultaten te organiseren en zo zichzelf een spiegel voor te houden. Hierdoor zal de eigen finaliteit van het niveau 5 internationaal gezien ook versterkt worden.

De commissie is positief over werkveldraadpleging die plaatsvindt maar stelt vast dat deze via twee sporen verloopt, namelijk die van de hogeschool via een formele lijn en die van individuele CVO docenten op informele basis. De commissie ziet beide als nodig voor de opleiding, maar ziet mogelijkheden tot het versterken van de synergie en coherentie hiertussen. De commissie beveelt het samenwerkingsverband aan om beide instrumenten sterker op elkaar af te stemmen opdat de betrokkenheid van het werkveld structureler en formeler kan verlopen, en er een positieve wederzijdse kruisbestuiving ontstaat. Tot slot suggereert de commissie nog het formuleren van de beroepstaken die de student zal verrichten.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

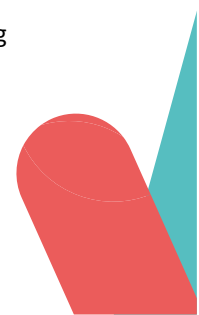
De opleiding wordt georganiseerd in zes semesters, gespreid over drie jaar, waarbij elk jaar circa 40 studiepunten telt. Na elk semester is een examenperiode voorzien. Met 40 studiepunten voor werkplekleren wordt aan de minimumeis voldaan.

De opleiding bestaat uit drie onderdelen: te weten boekhouden, fiscaliteit en professionele skills. Het onderdeel boekhouden kent twee luiken, namelijk boekhouden zelf maar ook onderdelen die raakvlak hebben met controlling. Alle onderdelen komen in elk jaar van het programma aan bod, in toenemende complexiteit. Zo bevat het eerste jaar onder andere de opleidingsonderdelen (OPO) basisboekhouding, BTW-basis, excel voor financials. In het tweede jaar volgen OPO's die meer specifieke vormen van belasting behandelen, zoals personenbelasting en vennootschapsbelasting, maar leren studenten ook meer over financieel beheer en kostprijberekening. In het derde jaar werken studenten aan financiële analyses, leren meer over interne en externe controle en volgen nog aparte modules in communicatie en zakelijke vaardigheden. In elk semester behalve het zesde werken studenten in een realistische, gesimuleerde arbeidsomstandigheid (in totaal 25 ECTS), in het vijfde en zesde semester werken studenten voor hun opleiding aan reële opdrachten bij een organisatie (in totaal 15 ECTS). De opleiding heeft in de studiefiches de leerdoelen per OPO vastgelegd en in een matrix weergegeven welke beoogde leerresultaten in welke OPO's aan bod komen.

De opleiding richt zich in de eerste plaats op werkstudenten, maar sluit instroom van generatiestudenten niet uit. Uit het dossier blijkt weinig over de voorkennis waarover studenten moeten beschikken. Wel is er op het niveau van de hogeschool een EVK en een EVC-procedure geformuleerd. Tijdens het toelichtend gesprek heeft de commissie met de opleiding gesproken over de wijze waarop het omgaat met verschillen in voorkennis. De opleiding stelt dat vele elementen op een basisniveau zullen worden aangeboden en verwacht dat dit ook voor diegenen met ervaring in en kennis van de praktijk interessant zal worden gevonden. De diversiteit van de studentenpopulatie kan verder bijdragen aan de uitwisseling tussen studenten met meer en minder voorkennis in bepaalde onderwerpen. De commissie sprak met de opleiding over de uitwerking van het werkplekleren, aangezien de concrete invulling hiervan niet duidelijk werd beschreven in het informatiedossier.

De opleiding hanteert uiteenlopende werkvormen waarin aandacht is voor groepswork, de ontwikkeling van communicatievaardigheden en de genoemde soft skills. Om studenten te faciliteren in de ontwikkeling hiervan, werkt de opleiding met een ontwikkelingsportfolio. Hoewel in het informatiedossier het portfolio werd beschreven als een belangrijk didactisch instrument, kon tijdens het toelichtend gesprek het gebruik van het portfolio wel toegelicht worden door vertegenwoordigers van de instelling maar niet door de docenten. Ook werd in het informatiedossier aangegeven dat het belangrijk is om studenten voor te bereiden op het functioneren in multidisciplinaire en interculturele teams. Echter de commissie heeft deze aspecten niet terug zien komen in de te ontwikkelen soft skills. De ontwikkeling van soft skills vindt op te beperkte schaal plaats in de verschillende OPO's. Alleen in het OPO in het vijfde semester, namelijk 'communicatie en zakelijke vaardigheden' is de ontwikkeling van soft skills duidelijk in kaart gebracht. De opleiding hanteert als didactisch concept opdrachtgestuurd werken. Naast groepsopdrachten, werken studenten ook aan individuele opdrachten. Studenten leren werken met boekhoudkundige pakketten maar leren ook de fiscale formulieren en programmatuur kennen, zoals *Interveld* en *Onegate* (Nationale Bank België).

Op het niveau van de hogeschool is een visie op werkplekleren ontwikkeld. De visie onderscheidt verschillende vormen van werkplekleren, variërend van praktijkgericht onderwijs waarin de arbeidssituatie wordt benaderd, tot onderwijs in het leerbedrijf, waarbij sprake is van een reële arbeidssituatie. Welke vormen van werkplekleren waar in de opleiding precies aan bod komen en hoe het begeleid zal worden, heeft de opleiding niet volledig vastgesteld. Zo is ook niet vastgesteld aan welke eisen de werkplek zal moeten voldoen.

Gezien de uiteenlopende achtergrond van studenten die zich zullen inschrijven voor de opleiding en de verwachting dat het voornamelijk werkstudenten zal betreffen, neemt de opleiding zich voor om wat betreft het werkplekleren maatwerk aan te bieden. De commissie heeft met de opleiding gesproken over de vraag of het de voorkeur heeft dat een student gedurende de opleiding op veel verschillende werkplekken komt of dat hij of zij juist op één werkplek verschillende leeractiviteiten invoert. De opleiding bleek hier geen duidelijke visie op te hebben.

Invulling van het werkplekleren voor de opleiding als geheel zal door de nog op te richten leergemeenschap gebeuren, die in de aanpak van de hogeschool een belangrijke plaats inneemt. Deze leergemeenschap zal bestaan uit een vertegenwoordiging van docenten, studenten en werkveld en heeft tot taak het werkplekleren voor de opleiding specifiek uit te werken, onder begeleiding van onderwijskundige ondersteuning. De opleiding beoogt voor 25 ECTS aan cases en simulatie-opdrachten te ontwikkelen in samenwerking met het werkveld. Voor wat betreft de reële opdrachten, geldt dat de opleiding van begeleiders uit het werkveld een hoger commitment zal gaan vragen. De commissie ontving tijdens het toelichtend gesprek een plan van aanpak voor de vormgeving van werkplekleertrajecten. Het plan van aanpak is geschreven op het niveau van de hogeschool. Het beschrijft voor welke OPO's studenten daadwerkelijk op de werkplek zullen leren, welke referentiekaders voor deze OPO's gehanteerd dienen te worden, welke producten de leergemeenschap ten aanzien hiervan dient op te leveren en wanneer de invulling van de OPO gereed dient te zijn.

De opleiding heeft in een matrix de verbanden zichtbaar gemaakt tussen de opleidingsonderdelen en de opleidingsspecifieke leerresultaten. Uit de matrix blijkt hoe elk opleidingsonderdeel bijdraagt aan het realiseren van de opleidingsspecifieke leerresultaten. In de studiefiches zijn per OPO de leerdoelen uitgewerkt. De gesprekspartners gaven aan dat deze werden opgesteld in overleg met de lectoren van de huidige HBO5-opleiding, maar dat deze nog verder geconcretiseerd zullen worden. Ook de digitale leeromgeving moet nader worden ingevuld. De beschreven werkvormen en evaluatievormen zullen waar nodig verder geconcretiseerd worden.

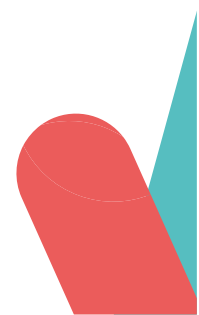
Nog niet duidelijk is welke docenten in de opleiding zullen gaan doceren, uit het dossier en het toelichtend gesprek blijkt dat de opleiding standaard met twee VTE uitgerust zal zijn voor 20 studenten. Daarnaast is de opleiding voornemens gebruik te maken van gastdocenten en lectoren die ook deels werkzaam zijn in de praktijk. De commissie heeft wel de professionalisering van de docenten met de opleiding besproken. Het samenwerkingsverband kent een docententeam dat inhoudelijk gezien volledig in staat is om het onderwijs te verzorgen. De commissie stelt vast dat de invulling van het onderwijs via de leergemeenschappen een belangrijke oefening zal worden. Hierin zal het bestaande curriculum van de HBO5 opleiding Boekhouden, dat sterk wordt gedragen door de docenten met wie de commissie heeft gesproken, zich moeten omvormen naar een curriculum dat gezamenlijk door het management van de hogeschool en de docenten moet worden gedragen. Hierbij zal de visie op het programma zoals dat tot op heden is verzorgd, en de visie op het onderwijs zoals de hogeschool dat voorstaat, op elkaar moeten worden afgestemd.

De hogeschool zal docenten de gelegenheid bieden zich tweemaal per jaar in te schrijven voor bijscholingsactiviteiten en zal een nadere behoeftebeoordeling uitvoeren om het aanbod daarop af te stemmen.

Vast staat dat professionalisering ten aanzien van het gekozen didactische model 'opdrachtgestuurd werken' zal worden aangeboden, maar ook dat een cursus zal worden aangeboden rondom de vraag hoe omgegaan kan worden met heterogene groepen in de klas.

De commissie acht het slordig dat bij de uitgewerkte ECTS in de bijlagen van het informatiedossier, het totaal op 119 studiepunten komt.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat binnen de instelling en aangaande de opleiding de bouwstenen aanwezig zijn die nodig zijn voor het verzorgen van het onderwijs op het beoogde niveau. De instelling beschikt over een didactische visie, er zijn vooral informele contacten met het werkveld die het mogelijk maken het werkplekleren tot stand te brengen, er zijn docenten beschikbaar met voldoende kennis van zaken en indien bijscholing nodig is, zal de hogeschool hierin voorzien. Hoewel de instelling ten aanzien van werkplekleren een inventarisatie heeft gemaakt van een spectrum van activiteiten dat onder de noemer van werkplekleren zou kunnen vallen, ontbeert het de opleiding aan een gedragen visie op de invulling van het werkplekleren in het programma. Hoewel de opleiding en de docenten zich daar wel ideeën over hebben gevormd, bleken deze nog in een vroege fase te verkeren, niet congruent te zijn en vertoont het geheel nog geen opleidingsspecifieke coherentie en coördinatie. De commissie beveelt aan een dergelijke visie te ontwikkelen. Het plan van aanpak 'vormgeving werkplekleertrajecten' dat de commissie overhandigd kreeg, biedt hiertoe voor wat betreft die onderdelen die op de werkplek zelf zullen plaatsvinden een procesplan en geeft kaders voor het niveau van elk van die onderdelen. Behalve dat de onderdelen opbouwen in niveau, kreeg de commissie geen zicht op verdere visie en invulling van de onderdelen. Bovendien is het overige werkplekleren nog niet ingevuld.

De aanpak van de opleiding met betrekking tot de verschillende voorkennis van studenten kan naar de mening van de commissie sterker gedefinieerd worden, teneinde te vermijden dat voor sommige studenten opleidingsonderdelen moeilijk te volgen zijn en voor andere studenten grote delen van het programma een herhaling zijn van wat zij al eerder geleerd hebben. De commissie is van mening dat, hoewel de EVK-EVC procedure op instellingsniveau beschreven is, de opleiding verantwoordelijkheid draagt voor het aanbieden van een studieprogramma dat voor alle studenten aantrekkelijk en relevant is, teneinde hen in staat te stellen de beoogde leerresultaten te realiseren. Tot slot is het van belang dat de opleiding met de aangeboden leerstof de studenten ook in staat stelt om de leerresultaten op het juiste niveau te realiseren.

Met betrekking tot de mate waarin het voorgestelde programma gezamenlijk door de opleiding en docenten wordt gedragen, stelt de commissie vast dat deze gedragenheid in belangrijke mate ontbreekt. De commissie heeft geen team gezien dat de cohesie vertoont die nodig is om een duidelijk curriculum tot stand te brengen en dat didactische coherentie vertoont. Dat is de commissie onder meer gebleken uit de wijze waarop het portfolio tijdens het toelichtend gesprek aan de orde is gesteld en de mate waarin de verschillende werkveldraadplegingen werden voorgesteld. De commissie beveelt de opleiding aan om te werken aan een coherente visie binnen het opleidingsteam en aldus een goede onderlinge afstemming te zoeken tussen de voormalige CVO-docenten en de hogeschool. Tevens beveelt de commissie de opleiding aan om heldere kaders uit te werken voor het aanleren en opvolgen van soft skills. De commissie hecht hier veel belang aan. Tot slot bleek ook de invulling van het werkplekleren te weinig geconcretiseerd, wat in de graduaatsopleidingen toch één van de belangrijkste, zo niet het belangrijkste, element uit het curriculum is. Dit alles geeft de commissie onvoldoende vertrouwen dat de opleiding in staat is voor 2019-2020 een effectieve onderwijsleeromgeving te realiseren.

Oordeel: onvoldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De opleiding heeft in het informatiedossier een matrix voorzien waarin uiteen is gezet welke leeruitkomsten in welke opleidingsonderdelen getoetst worden. De matrix laat zien dat de leerresultaten in meerdere OPO's worden getoetst. De matrix vormt de leidraad voor docenten bij het uitwerken van de toetsing.

De opleiding acht formatieve feedback aan studenten een belangrijk middel voor het faciliteren van het leerproces van de student. Bij de totstandkoming van die feedback speelt reflectie een belangrijke rol, dit beschrijft het informatiedossier. In de laatste opleidingsfase moet de student in staat zijn om zelfgestuurd te reflecteren over het eigen functioneren. De opleiding zoekt naar kansen om de mogelijkheden voor het geven van just-in-time feedback in de leersituatie te vergroten. Bijvoorbeeld door middel van een nog te ontwikkelen assessment-app die toegankelijk is voor student, werkplekmentor en studietrajectbegeleider.

Tijdens het toelichtend gesprek blijkt verder dat de opleiding naast het toetsen van basiskennis ook aandacht wil besteden aan het toetsen van vaardigheden. Studenten moeten kunnen omgaan met vakspecifieke software, zelfstandig kunnen werken en zichzelf goed kunnen organiseren. De opleiding beoogt dan ook werkveldexperten in te zetten bij het toetsen van studenten. Verder heeft de opleiding recent een take-home tentamen ingevoerd teneinde ook het zelfstandig werken door studenten te bevorderen.

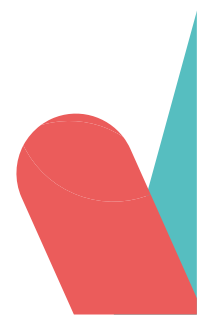
In de studiefiches zijn de evaluatievormen opgenomen. Voor de meeste OPO's bestaan die uit permanente evaluatie op basis van opdrachten die studenten moeten maken of op basis van medewerking tijdens de colleges en een schriftelijk examen. Daarnaast hanteert de opleiding vaardigheidstoetsen, mondelinge verdediging van een gemaakt take-home tentamen, alsmede presentaties en gemaakte werkstukken.

De afsluitende toetsing vindt plaats in het opleidingsonderdeel "Integratie op de werkplek" in semester 6. De student draait dan mee op de werkplek en van hem wordt verwacht dat hij dezelfde taken opneemt als zijn collega's (op het niveau van de beginnende beroepsbeoefenaar). De student bewijst dus dat hij erin slaagt om de kennis, vaardigheden en attitudes die hij tijdens de opleiding heeft verworven, toe te passen op de werkplek. De evaluatie gebeurt door de opleiding en de werkplek samen. Hoe dit gebeurt, zal in de loop van het academiejaar worden bekeken in nog op te richten leergemeenschap. Het portfolio heeft hierin ook een plaats.

Overwegingen

De opleiding heeft voor wat betreft het toetsen van het kennen en kunnen van studenten een variatie aan toetsvormen. Alle beoogde leerresultaten worden in het curriculum afgetoetst. De commissie heeft ten aanzien van de toetsing kennisgenomen van de visie op toetsing zoals geformuleerd in het aanvraagdossier, en de beschrijving van de toetsvormen in de studiefiches en het toelichtend gesprek. Het is de commissie daarbij opgevallen dat de toetsvormen niet direct de accenten weerspiegelen die in de visie van de opleiding nadruk krijgen, met name als het gaat om de inzet van reflectie bij het toetsen van studenten en de evaluatie van de soft skills. De precieze invulling van het portfolio, en hoe deze tool gebruikt zal worden bij het nagaan of het eindniveau werd gerealiseerd, is dan ook nog onduidelijk. Dat geldt ook voor de wijze waarop werkveldexperten zullen worden ingezet bij het toetsen van studenten en voor deze afsluitende toetsing. De commissie concludeert dat de opleidingsspecifieke toetsing nog onvoldoende congruent is ingevuld. Ook over de beoordeling van het werkplekleren bestaat er veel onduidelijkheid. Gezien het belang van een congruente toetsing, met name voor de afsluitende toets, het werkplekleren en de soft skills, vindt de commissie dat nog onvoldoende sprake is van een systematische benadering van het toetsen van studenten.

Oordeel: onvoldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

Er wordt een Permanente Opleidingscommissie (POC) opgericht voor de opleiding, die vanuit een diverse samenstelling waakt over de inhoudelijke kwaliteit van het aangeboden onderwijs, inclusief het opvolgen van beleidslijnen en –prioriteiten, uitwerken van kwaliteitszorg, toetsbeleid, taalbeleid, organiseren van studie- en trajectbegeleiding. Verder zal in de leergemeenschap nauw worden samengewerkt met het werkveld door regelmatig overleg, expertisedeling, uitwisseling van ervaringen en kritisch nadenken over het curriculum en het praktijkconcept. Dit wordt dan ook structureel ingebed in de werking en het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding.

Om de kwaliteit van de opleiding te borgen wordt door de opleiding, net zoals door de andere opleidingen van UC Leuven-Limburg, een beleidsplan opgemaakt en de nodige feedback verzameld door een systematische inzet van kwaliteitszorgonderzoeken (eens per jaar) bij de verschillende actoren en door monitoring op basis van kwantitatieve gegevens. Op die manier zal de POC over de nodige gegevens beschikken om de kwaliteit van de opleiding op te volgen, te borgen en, waar nodig, te verbeteren.

Voorts zal de opleiding onderworpen zijn aan thematische kwaliteitsbewaking. Hiertoe zal het directieteam een thema selecteren op basis van de missie, visie en strategie van de instelling. Elke opleiding zal een analyse maken van de stand van zaken van dit thema dat beoordeeld zal worden door experts. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in het opleidings-specifieke beleidsplan.

De POC zal aangaande de toetsing in het programma geïnformeerd worden door een toetscommissie die de verantwoordelijkheid heeft om te waken over de kwaliteit van de toetsing. Tijdens het toelichtend gesprek blijkt dat de POC zal bestaan uit vertegenwoordigers vanuit de opleiding, het werkveld en de studenten. Tevens suggereerde de instelling tijdens het toelichtend gesprek om een student deel uit te laten maken van de toetscommissie, die ook op voorhand de toetsing op kwaliteit zal doornemen.

Minstens éénmaal per jaar wordt binnen de opleiding een stand van zaken opgemaakt. Dit gebeurt binnen de reguliere werking met gebruik van beschikbare gegevens. Belangrijk hierbij is dat er externen zullen worden betrokken om de blik te verruimen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de structuren voor de kwaliteitszorg aanwezig zijn en dat de opleiding in algemene zin heeft nagedacht over de wijze waarop de kwaliteit van de opleiding geborgd kan worden. Het systeem van interne kwaliteitszorg van de hogeschool is daartoe dienstig. De commissie is positief over de rol die daarbij is toegewezen aan het werkveld en andere externen.

Ook het oprichten van een toetscommissie vindt de commissie positief, enkel wil het hierbij aandacht vragen voor het degelijk uitdenken van welke geledingen hierin zullen zetelen en hoe de samenwerking precies zal verlopen. Tevens vindt de commissie het een positief gegeven dat niet alleen vanuit kwantitatieve indicatoren wordt gewerkt, maar dat ook meer kwalitatieve onderwerpen die gerelateerd zijn aan de onderwijsvisie aan de orde worden gesteld in de kwaliteitszorg.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt een of meerdere generieke kwaliteitswaarbomen als onvoldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding Graduaat in de accounting administration van Samenwerkingsverband HBO5 Leuven onvoldoende.

De commissie stelt vast dat belangrijke bouwstenen voor het uitwerken en uitvoeren van het programma en de individuele opleidingsonderdelen aanwezig zijn. Tegelijkertijd heeft de commissie ernstige twijfels over de coherentie waarmee die opleidingsonderdelen door de verschillende actoren binnen de opleiding en hogeschool worden gedragen en zullen worden vertaald in het onderwijs. Het gaat daarbij met name over de mate waarin de visie op de opleiding door de huidige docenten zal worden vertaald in het onderwijs. In de uitwerking van de studiefiches heeft de commissie onvoldoende evidentie van een gedragen visie teruggevonden, zo komt de belangrijke rol van reflectie hier bijvoorbeeld niet in tot uiting. Tevens bleek ook niet tijdens het toelichtend gesprek dat de HBO5-docenten de visie van de hogeschool als zodanig dragen en ondersteunen, wat de commissie onder andere afleidde uit het feit dat het portfolio zelfs niet werd genoemd. Daarnaast is een eenduidige visie op het werkplekleren en op de ontwikkeling van soft skills voor deze specifieke opleiding nog niet tot stand gebracht. Dat ook de praktijk rondom toetsing nog onvoldoende is uitgewerkt, maakt dat de commissie dit ziet als een groot risico voor de kwaliteit van de opleiding. De commissie beveelt de opleiding daarom aan om enerzijds de visie op onderwijs en de opleiding, en anderzijds de uitwerking van de onderwijsonderdelen en toetsing meer met elkaar in lijn te brengen, en ervoor te zorgen dat dit door alle geledingen binnen de opleiding wordt gedragen. De commissie concludeert dat het ontbreken van cohesie in visie op en uitwerking van de opleiding ertoe leidt dat er onvoldoende vertrouwen gegeven kan worden om de opleiding in het academiejaar 2019-2020 van start te laten gaan.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 15 januari 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 4 februari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 4 februari 2019 om 15:00 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Geert de Roover;**
- **Ann van Rillaer;**
- **Carline Vuylsteke;**
- **Kim Plevoets;**
- **Hilde Bottu;**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 4 februari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

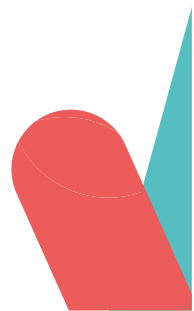
Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 15 maart 2019.

4 Overzicht oordelen

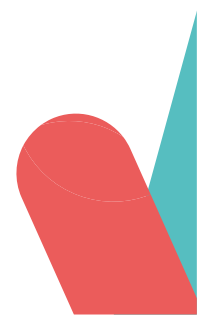
De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	onvoldoende
3. Te realiseren eindniveau	onvoldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	voldoende
Eindoordeel	Onvoldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

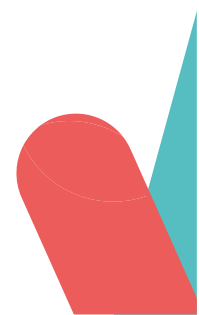
Partner samenwerkingsverband	UC Leuven
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Geldenaaksebaan 355, B-3001 HEVERLEE
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Hilde Bottu, beleidsadviseur graduaatsopleidingen
Partner samenwerkingsverband	CVO Mobyus
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Geldenaaksebaan 335, B-3001 HEVERLEE
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de accounting administration
Afstudeerrichtingen	-
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de accounting administration
(Delen van) studiegebied(en)	Handelwetenschappen en bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	4 Business, administration and law
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Leuven
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	Boekhouden
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Professionele bachelor Bedrijfsmanagement – afstudeerrichting Accountancy-Fiscaliteit

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde maakt de verkoopfacturen en creditnota's op. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het debiteurenbeheer.
2. De gegradueerde voert betalingen uit binnen de eigen bevoegdheid voor goedgekeurde bewijsstukken. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het crediteurenbeheer en de voorraadadministratie.
3. De gegradueerde heeft inzicht in de totstandkoming van een verkoopprijs met inbegrip van de berekening van een kostprijs. De gegradueerde heeft inzicht in de bouwstenen van budgettering en volgt de bestaande budgetten mee op.
4. De gegradueerde codeert en verwerkt de documenten in het aankoop-, verkoop-, financieel- en divers dagboek, houdt de analytische boekhouding bij en doet de afstemmingscontrole met de onderliggende bewijsstukken.
5. De gegradueerde houdt de onderliggende databanken van de boekhoudsoftware up-to-date. De gegradueerde werkt vlot met de courante boekhoud- en kantoorsoftware.
6. De gegradueerde bereidt fiscale dossiers en controles voor en levert de nodige informatie aan het sociaal secretariaat. De gegradueerde doet de btw-aangiftes en -reconciliaties.
7. De gegradueerde bereidt de proef- en saldibalans en de jaarrekening voor in functie van de periodieke en jaarafsluiting. De gegradueerde doet de courante inventarisboekingen en de centralisatie.
8. De gegradueerde communiceert op doeltreffende wijze over de eigen werkzaamheden in functie van de boekhouding.
9. De gegradueerde maakt gestandaardiseerde rapporten en analyses op vraag van het management en volgt administratieve dossiers op.
10. De gegradueerde werkt teamgericht in een multidisciplinaire, interculturele en/of internationale beroepsomgeving.
11. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de recente ontwikkelingen en de wetgeving eigen aan de sector op te volgen en is business compliant.
12. De gegradueerde handelt deontologisch correct, respecteert interne en externe procedures, is alert voor fraude en is zelfkritisch.

Datum validatie: 25 juni 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Johan Veeckman (*voorzitter*) doctor in de wetenschappen, was tot 2017 algemeen directeur van de Arteveldehogeschool in Gent. Voor zijn aantreden was hij achtereenvolgens docent en directeur van het Hoger Technisch Instituut Sint-Lieven in Gent, hoogleraar, departementshoofd en regiodirecteur in KaHo Sint-Lieven. Johan Veeckman was voorzitter van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en zes jaar voorzitter van de raad hoger onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). Hij was ondervoorzitter van de Vlaamse universiteiten en hogescholen raad (VLUHR).

Jules Pieters (*commissielid*) is emeritus-hoogleraar 'Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie' aan de Universiteit Twente. Hij studeerde psychologie aan KU Nijmegen en promoveerde in 1980. In 1991 werd hij benoemd tot hoogleraar Instructietechnologie aan de Universiteit Twente, in 2002 hoogleraar Toegepaste Psychologie. Van 1995 tot 2002 was hij decaan van de Faculteit Toegepaste Onderwijskunde, van 2002 tot 2009 was hij werkzaam als directeur van de opleiding Psychologie. Van 2007 tot 2012 was hij voorzitter van de vakgroep Curriculumontwerp & Onderwijsinnovatie (C&O) en wetenschappelijk directeur Instituut Universitaire Lerarenopleiding ELAN. Hij zetelde in verschillende beroepsverenigingen, waaronder voorzitter bestuur VOR (Onderwijsresearch), voorzitter bestuur NIP (Psychologen), en als voorzitter VELON (Lerarenopleiders). Jules Pieters heeft een ruime ervaring in beoordelingscommissies voor onderwijs, zowel toetsen nieuwe opleidingen als beoordelingen bestaande opleidingen (NVAO, QANU, NQA, Hobéon) op verschillende vakgebieden.

Silvia Bal (*commissielid*) is adviseur in Performance Improvement bij DRV Accountants & Adviseurs en zelfstandig ondernemer bij Ascenso. Zij ondersteunt MKB ondernemers met bedrijfskundige vraagstukken, zoals strategische visie, cultuurverandering, HR, Marketing, Communicatie, Bedrijfsmanagement en financieringsvraagstukken. Hiervoor heeft zij ruim dertig jaar in de financiële sector gewerkt waarvan de laatste tien jaar in diverse directieposities. Bij Rabobank Het Markiezaat was zij van 2011 tot 2015 directievoorzitter en voorzitter van de kredietcommissie. In de verschillende directieposities was zij o.a. verantwoordelijk voor Strategie, HR, Marketing, Communicatie, Bedrijfsmanagement, Kredietrisicomanagement en Commercie. Tevens heeft zij verschillende toezichhoudende functies vervuld. Silvia heeft bedrijfskunde gestudeerd aan de Radboud Universiteit.

Bert Vanderbeken (*student-commissielid*) is voormalig student HBO Associate Degree Marketing and Sales van AP Hogeschool.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Roxanne Figueroa**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Jetse Siebenga**, zelfstandige, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming Graduaat in de Accounting Administration - samenwerkingsverband HBO-5 Leuven

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidings specifieke leerresultaten
- Schematisch programma-overzicht
- Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen (ECTS-fiches)
- Verklaring op eer
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- EVC/EVK procedure
- Aanvullingstrajecten naar een bachelordiploma
- Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs
- Visietekst werkpleklers
- Kader kwaliteitszorg

Documenten beschikbaar gesteld tijdens het toelichtend gesprek

- Plan van aanpak vormgeving werkplekleertrajecten

